

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się szczęście świętych? | 1

Posłuchaj

()

ZAGADNIENIE 93

SZCZĘŚCIE ŚWIĘTYCH I ICH MIESZKANIA

Obecnie należy omówić szczęśliwość świętych i ich mieszkania. Ujmiemy to w trzy pytania:

1. Czy po sądzie zwiększy się szczęście świętych?
2. Czy stopnie szczęścia noszą nazwę „mieszkania”?
3. Czy różne mieszkania wyodrębnia się według różnych stopni miłości Boga?

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się szczęście świętych? | 2

W tym życiu ciało ciąży duszy i duszę hamuje. Po zmartwychwstaniu ciało połączy się dwie doskonałości, powiększające swoje szczęście i dlatego po Sądzie Ostatecznym szczęśliwość świętych będzie większe.

Artykuł 1

CZY PO SĄDZIE SZCZĘŚCIE ŚWIĘTYCH BĘDZIE WIĘKSZE NIŻ PRZED NIM?

Zdaje się, że po sądzie szczęście świętych nie będzie większe niż przed nim^[1], bo:

1. Im bardziej coś zbliża się do podobieństwa Bożego, tym doskonalszy ma udział w szczęściu. Lecz dusza odłączona od ciała bardziej jest podobna do Boga, niż gdy jest złączona z ciałem. A więc jej szczęście jest większe przed ponownym przybraniem ciała niż po nim.
2. Potężniejsza jest siła jednolita niż rozłożona na wiele. Lecz dusza istniejąca poza ciałem bardziej jest jednolita, niż gdy jest złączona z ciałem. Jest zatem potężniejsza w działaniu. Doskonalszy więc ma udział w szczęściu, które polega właśnie na działaniu^[2]. Szczęście polega na działaniu myśli spekulatywnej^[3]. Lecz myśl w swoim działaniu nie posługuje się narządem cielesnym. Zatem ciało z powrotem przybrane nie sprawi tego, żeby dusza poznawała w doskonalszy sposób. A więc szczęście duszy nie będzie większe po zmartwychwstaniu.
3. Nic nie może być większe od tego, co nieskończone. Zatem nieskończone złączone ze skończonym nie będzie większe niż samo nieskończone. Lecz dusza zbawiona jeszcze przed ponownym przybraniem ciała cieszy się szczęściem z posiadania dobra nieskończonego, tj.

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się szczęście świętych? | 3

Boga. Zás po zmartwychwstaniu ciała nie będzie już cieszyć się z czego innego, co najwyżej z chwały ciała, która jest jakimś dobrem skończonym. A więc radość świętych po ponownym przybraniu ciała nie będzie większa niż przedtem.

Wbrew temu:

1. Na temat słów *Apokalipsy*^[4]: „Ujrzałem pod ołtarzem dusze zabitych” itd. glosa tak powiada^[5]: „Obecnie dusze świętych są ‘pod’, to znaczy, ich godność nie jest tak wielka, jak to będzie w przyszłości”. A więc ich szczęście po sądzie będzie większe.
2. Jak dobrych w nagrodę spotka szczęście, tak złych — niedola. Lecz po ponownym przybraniu ciał niedola złych będzie większa niż przed nim. Wszak będą ponosić karę nie tylko na duszy, ale i na ciele. A więc po zmartwychwstaniu szczęście świętych będzie większe niż przed nim.

Odpowiedź: Jest oczywiste, że pod względem zakresu szczęście świętych po zmartwychwstaniu powiększy się, bowiem obejmie ono wtedy nie tylko duszę, ale i ciało.

Ale i szczęście samej duszy powiększy się pod względem zakresu, jako że dusza nie tylko będzie cieszyć się z własnego dobra, lecz także z dobra, jakie spotka ciało.

Można też powiedzieć, że również i pod względem nasilenia powiększy się szczęście samej duszy. Na ciało bowiem można patrzeć w dwojaki sposób: pierwszy, o ile jest ono doskonałe przez duszę; drugi, o ile nie jest ono doskonałe przez duszę w sposób doskonały, jako że jest w

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się
szczęście świętych? | 4

nim coś, co stawia opór duszy w jej działaniach.

Otóż, jeśli bierzemy pod uwagę pierwszy sposób patrzenia na ciało, to połączenie go z duszą dodaje duszy jakąś doskonałość. Każda bowiem część jest czymś niedoskonałym i dopiero w swojej całości osiąga zupełność, jako że całość tak się ma do części, jak się ma forma do materii. Tak też jest i z duszą: doskonalszą jest w swoim istnieniu naturalnym, gdy jest w całym człowieku, tj. kiedy jest połączona z ciałem, niż gdy jest od niego istotowo oddzielona.

Natomiast jeśli bierzemy pod uwagę drugi sposób patrzenia na ciało, to połączenie z nim krępuje doskonałość duszy. Toteż *Księga Mądrości* powiada^[6]: „Śmiertelne ciało przygniata duszę”. Jeśli przeto usunie się z ciała to wszystko, co stawia opór działaniu duszy, to zasadniczo doskonalszą będzie dusza istniejąca w takim ciele niż istotowo odeń oddzielona.

Im zaś coś jest doskonalsze w istnieniu, tym doskonalej może działać. Stąd też doskonalsze będzie działanie duszy złączonej z takowym ciałem niż działanie duszy oddzielonej. A takowym właśnie ciałem będzie ciało uchwalebne, które całkowicie będzie podlegało duchowi. A ponieważ szczęście polega na działaniu, dlatego doskonalsze będzie szczęście duszy po ponownym przybraniu ciała niż przedtem: jak bowiem dusza oddzielona od ciała zniszczalnego doskonalej może działać niż z nim złączona, tak po złączeniu z ciałem uchwalebnionym jej działanie będzie doskonalsze niż kiedy była od niego oddzielona.

Otóż wszystko, co niedoskonałe, pożąda swojego udoskonalenia. I dlatego dusza oddzielona w naturalny sposób pożąda połączenia się z

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się szczęście świętych? | 5

ciałem. Z powodu też owego pożądanego, wywodzącego się z niedoskonałości, jej działanie, które niesie ją ku Bogu, jest mało natężone. To właśnie ma na myśli Augustyn pisząc^[7]: „Pożądanie połączenia się z ciałem pęta duszę tak, iż ona nie zdoła całą swoją siłą dążyć do owego najwyższego dobra”^[8].

Na 1. Dusza złączona z ciałem uchwalonym bardziej jest podobna do Boga niż oddzielona, bowiem jako połączona ma doskonalsze istnienie, a im coś jest doskonalsze, tym bardziej jest podobne do Boga. Tak jak i serce, którego doskonałość życia polega na ruchu, bardziej jest podobne do Boga, kiedy jest w ruchu, niż kiedy jest w bezruchu, chociaż Bóg nigdy się nie porusza^[9].

Na 2. Wprawdzie, bezwzględnie mówiąc, siła oddzielona od materii jest potężniejsza, to jednak ta siła, w której naturze leży to, że ma być w materii, bardziej jest potężna, gdy istnieje w materii, niż gdy jest od niej oddzielona.

Na 3. Wprawdzie dusza nie posługuje się ciałem w czynności myślenia, to jednak doskonałość ciała w jakiś sposób przyczyni się do doskonałości umysłowego działania, jako że na skutek połączenia z ciałem uchwalonym dusza stanie się w naturze doskonalszą i w następstwie skuteczniejszą w działaniu. I w tym też znaczeniu samo dobro ciała będzie jakby narzędziowo współdziałać w tym działaniu, które stanowi istotę szczęścia. Podobnie również uczy Filozof mówiąc^[10], że dobra zewnętrzne przyczyniają się jako narzędzia do szczęśliwości życia.

Na 4. Chociaż skończone dodane do nieskończonego nie sprawia, że coś jest większe (*maius*), sprawia jednak, że czegoś jest więcej (*plus*), jako że skończone i nieskończona czynią dwa, zaś samo nieskończone czyni jeden. Rozciąganie się zaś radości nie oznacza, że ona jest większa, ale

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się szczęście świętych? | 6

ze jest jej więcej. Toteż pod względem zakresu — w stosunku do radości, która płynęła z posiadania Boga — radość w niebie powiększy się, bo płynąć będzie zarówno z posiadania Boga jak i z chwały ciała. — Chwała, jakiej dostąpi ciało, przyczyni się również do wzmożenia radości z posiadania Boga. Będzie ona bowiem przyczyniać się do doskonalszego działania duszy, którym ona rwie się ku Bogu. Jak bowiem Filozof powiada^[11]: im odpowiadające działanie będzie doskonalsze, tym większa będzie rozkosz.

^[1] Patrz 1. 62, 9 na 3, t. 5, str. 52; 1-2. 4, 5, t. 9, str. 87nn.

^[2] Patrz 1-2. 3, 2, t. 9, str. 61nn.

^[3] Patrz 1-2. 3, 5, t. 9, str. 69nn.

^[4] Ap 6, 9.

^[5] Glossa ordin. VI, 250 A). — Haymo, 2 In Ap 6, 9 : PL 117, 1029.

^[6] Mdr 9, 15.

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się szczęście świętych? | 7

[7] 12 De Gen. ad Litt. 35 : PL 34, 483.

[8] Dusza oddzielona: patrz 1. 88 i 89, t. 7, str. 52-82.

[9] Patrz wyżej z. 75, 1 na 4, t. 33.

[10] 1 Ethic. 8 nr 16: 1099a33; 9 nr 7 : 1099b27.

[11] 10 Ethic. 4 nr 5 : 1174b19.

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się
szczęście świętych? | 8

Chcesz czytać wszystko?

Wykup abonament.

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się
szczęście świętych? | 9

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się
szczęście świętych? | 10

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się
szczęście świętych? | 11

Kartą, paypalem lub bezpośrednim przelewem.

Datki

Jak podobał Ci się ten wpis?

Kliknij na gwiazdkę, by go ocenić!

Tomasz z Akwinu, Suppl. Q. 93. (1 z 3). Szczęście świętych i ich mieszkania. (1) Czy po Sądzie zwiększy się
szczęście świętych? | 12

Ocen

Średnia ocena / 5. Policzone głosy:

Jeszcze bez oceny. Bądź pierwszy!

Jeśli podobał Ci się ten wpis ...

Obserwuj nas na mediach społecznościowych!